

WFR 2019/215

Drastische hervorming watersysteemheffing waterschappen is niet nodig

DR. C. HOEBEN¹

1 Inleiding

Waterschappen spelen een belangrijke rol in het Nederlandse waterbeheer. De manier waarop zij worden bekostigd wijkt af van wat bij provincies en gemeenten gebruikelijk is. Waterschappen bekostigen hun werkzaamheden namelijk grotendeels uit hun eigen belastingopbrengsten, in plaats van uit rijksuitkeringen. Dit geeft hen de vrijheid om zoveel inkomsten te verwerven als nodig is om hun werk te kunnen blijven doen.

In 2014 heeft de OESO onderzoek gedaan naar de houdbaarheid van het Nederlandse waterbeheer. De conclusie van de OESO was dat het Nederlandse waterbeheer op dat moment goed was geregeld, maar dat er wel aanpassingen nodig zijn om ervoor te zorgen dat het in de toekomst ook houdbaar blijft. Op het gebied van de financiering zouden het uitgangspunt "de vervuiler betaalt" en het profijtbeginsel breder moeten worden toegepast.

De Unie van Waterschappen heeft mede naar aanleiding van de OESO-aanbevelingen onderzoek gedaan naar het eigen belastingstelsel en op basis van de uitkomsten grote aanpassingen voorgesteld. Deze voorstellen hebben gemengde reacties opgeroepen. Eén van de gevolgen zou zijn dat eigenaren van natuurgrond veel meer gaan betalen voor het waterbeheer. Dit terwijl het lastig te beargumenteren is dat zij een groot profijt hebben bij het waterbeheer, en al helemaal niet dat zij grote vervuilers zijn. Eind juli 2019 werd duidelijk dat er onvoldoende draagvlak is bij de waterschappen voor de vergaande voorstellen.

De vraag is nu of er een probleem ontstaat als de waterschappen hun belastingstelsel niet op de schop gooien. Zijn echt vergaande aanpassingen nodig voor een toe-

komstbestendig belastingstelsel van de waterschappen? Of zijn er ook kleinere aanpassingen mogelijk die de huidige tekortkomingen oplossen?

We schetsen in dit artikel allereerst het bestaande belastingstelsel van de waterschappen. Vervolgens gaan we na welke aanbevelingen de OESO heeft gedaan voor wat betreft de waterschapsbelastingen. Dit vergelijken we met de voorstellen van de Unie van Waterschappen. Vervolgens geven we aan met welke, vrij beperkte, wijzigingen de waterschapsbelastingen toekomstbestendig kunnen worden gemaakt.

2 Huidige belastingstelsel waterschappen

De belangrijkste belastingen van de waterschappen zijn de watersysteemheffing en de zuiveringsheffing. De zuiveringsheffing wordt gebruikt om de kosten van de afvalwaterzuivering te dekken. De grondslag voor de zuiveringsheffing is het aantal vervuilingseenheden dat een huishouden of bedrijf produceert. Voor een huishouden is dit forfaitair bepaald, bij grotere bedrijven wordt dit gemeten. Hier is het uitgangspunt dat de vervuiler betaalt. Deze heffing blijft in dit artikel grotendeels buiten beschouwing omdat er veel meer discussie bestaat over de mogelijke verandering van de watersysteemheffing.

De opbrengst uit de watersysteemheffing is bedoeld voor het watersysteembeheer (onder meer het beheer van het waterpeil) en de waterkering (bijvoorbeeld het dijkonderhoud). De watersysteemheffing is gebaseerd op een profijtbeginsel: wie een groter belang heeft bij het watersysteembeheer betaalt een groter deel van de kosten. Daarbij worden in de Waterschapswet vier groepen belastingbetalers onderscheiden: ingezetenen (huishoudens), gebouwd (eigenaren van gebouwen, voor het merendeel huiseigenaren), ongebouwd (eigenaren van onbebouwde grond voor zover dit geen natuurgrond is) en natuur (eigenaren van natuurgrond).

¹ Onderzoeker bij COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

Het belang dat elke categorie heeft bij wat het waterschap doet is niet op voorhand duidelijk. Tot 2008 hanterden waterschappen hier verschillende uitgangspunten voor. Voor *waterkering* was het kostenaandeel van ingezetenen afhankelijk van de bevolkingsdichtheid en van eigenaren van gebouwen en grond van de economische waarde van het bezit. Bij het *waterkwantiteitsbeheer* werd allereerst op basis van niet-geobjectiveerde uitgangspunten bepaald welk belang ingezetenen hadden. De kosten voor eigenaren van gebouwen en grond werden vervolgens verdeeld door met een rekenkundige exercitie na te gaan welk profijt beide partijen hadden gehad bij het waterschapswerk. Dit systeem had meerdere knelpunten. Belangrijk bezwaar was dat het erg ondoorzichtig was. Steeds meer waterschappen gingen daarom voor het waterkwantiteitsbeheer vergelijkbare uitgangspunten hanteren als voor de waterkering.²

In 2008 werd de Wet modernisering waterschapsbestel van kracht.³ Hierin werd onder meer het belastingstelsel van de waterschappen drastisch aangepast. De kosten van waterkwantiteitsbeheer en waterkering worden sindsdien in alle waterschappen op dezelfde wijze verdeeld. Eerst wordt het belang van ingezetenen bepaald op basis van de bevolkingsdichtheid. Vervolgens wordt het resterende belang toegerekend aan eigenaren van grond en gebouwen op basis van de economische waarde daarvan. Er is nu echter wettelijk vastgelegd hoe die waarde bepaald dient te worden. Zo is bepaald dat de waarde van ongebouwde grond niet alleen de waarde van de agrarische grond is, maar ook de waarde van grond met (spoor)wegen. De waarde van deze grond is veel hoger dan die van agrarische grond, waardoor het kostenaandeel van ongebouwd in een aantal waterschappen hoger werd na het van kracht worden van de wet. Deze wijziging wordt nu vaak een weeffout genoemd, maar dat is het niet. Het kostenaandeel van ongebouwd (en het belang) zou onrealistisch laag worden als de waarde van grond met (spoor)wegen niet mee wordt genomen bij het bepalen van het kostenaandeel.⁴ Het was dan ook een bewuste keuze om de waarde van grond met infrastructuur mee te nemen bij de bepaling van het kostenaandeel van ongebouwd.⁵

Er is wel een andere, echte weeffout. In het huidige belastingstelsel wordt allereerst het kostenaandeel van ingezetenen bepaald. Dit kan variëren van 20% bij een

lage bevolkingsdichtheid tot 60% bij een hoge bevolkingsdichtheid. Het resterende aandeel wordt verdeeld tussen eigenaren van gebouwen en grond.⁶ Dit betekent dat gebouwd bij een hoge bevolkingsdichtheid een aanzienlijk kleiner deel van de kosten betaalt dan bij een lage bevolkingsdichtheid. Dat ligt niet voor de hand. Bij een hogere bevolkingsdichtheid is het immers niet zo dat eigenaren van gebouwen een kleiner belang hebben bij bescherming tegen water, maar een groter belang. Een groter kostenaandeel van ingezetenen zou dus ook moeten betekenen dat het kostenaandeel van gebouwd groter is. Het tegenovergestelde is het geval.

3 OESO-onderzoek

In 2014 heeft de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) onderzoek gedaan naar de houdbaarheid van het Nederlandse waterbeheer nu en in de toekomst.⁷ De OESO concludeert dat het waterbeheer op orde is, maar dat er wel aanpassingen nodig zijn om dit in de toekomst zo te houden. In het algemeen wordt gesteld dat bij de financiering het uitgangspunt "de vervuiler betaalt" breder zou kunnen worden toegepast, net als het profijtbeginnsel.

Zoals aangegeven wordt in het belastingstelsel van de waterschappen het principe "de vervuiler betaalt" al gebruikt bij de zuiveringsheffing. Meerpersoonshuishoudens betalen een hoger bedrag voor de zuiveringsheffing dan eenpersoonshuishoudens, sterker vervuilende bedrijven betalen een hoger bedrag dan bedrijven die dit minder doen. Dit heeft echter alleen betrekking op de afvalwaterzuivering. Ook het oppervlaktewater wordt vervuild. Waterschappen nemen maatregelen om het oppervlaktewater te zuiveren.⁸ Ze dekken de kosten uit een verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing. De verontreinigingsheffing wordt betaald door huishoudens en bedrijven die hun afvalwater rechtstreeks lozen op het oppervlaktewater. Hierbij is duidelijk waar de lozing plaatsvindt en van wie deze afkomstig is (puntbron). Een groot deel van de vervuiling is echter afkomstig van zogenoemde diffuse bronnen: op heel veel plaatsen stroomt een klein beetje vervuiling in het oppervlaktewater. De totale vervuiling door deze diffuse bronnen is aanzienlijk en voor een groot deel afkomstig van agrariërs.⁹ Zij betalen hier echter geen afzonderlijke

2 C. Hoeben, *Wie betaalt wat? Kostentoedeling bij de waterschappen*. COELO-rapport 03-03, Groningen: COELO 2003.

3 Stb. 2007, 208.

4 Taskforce Financiën UvW 2011, *Aanpassing belastingstelsel waterschappen*. Eindrapport van de Taskforce Financiën, p. 10.

5 Zie C. Hoeben, 'Voorgestelde wijzigingen waterschapsbelastingen vergroten weeffout', *WFR* 2011/1583.

6 Art. 120 Waterschapswet.

7 OECD, *Water Governance in the Netherlands: Fit for the Future?*, OECD Studies on Water, OECD Publishing 2014.

8 Bijvoorbeeld door riet te planten en oogsten (dit verwijdert stikstof) of door kleine zuiveringsinstallaties te plaatsen.

9 F. van Gaalen et al., *Waterkwaliteit nu en in de toekomst*. Eindrapportage ex ante evaluatie van de Nederlandse plannen voor de Kaderrichtlijn Water, Den Haag: PBL 2015, p. 25.

heffing voor. De kosten worden via de watersysteemheffing verhaald en dus verdeeld over alle belastingbetalers. De OESO stelt voor om hier het de vervuiler betaalt-principe consequenter toe te passen zodat de partijen die het water via diffuse bronnen vervuilen hier ook de kosten voor dragen. Hoe dit vorm zou moeten worden gegeven laat de OESO in het midden.¹⁰

Ook het profijtbeginsel wordt nu al toegepast in de waterschapsbelastingen. Het uitgangspunt bij de watersysteemheffing is immers dat wie een groter belang heeft een groter deel van de kosten van het watersysteembeheer en waterkering betaalt. Volgens de OESO profiteren landbouw, scheepvaart, energie en industrie nu in veel grotere mate van schoon water, waterdistributie en peilbeheer dan dat zij ervoor betalen. De OESO wijst er hierbij op dat er geen heffingen zijn op het onttrekken van grond- of oppervlaktewater.¹¹ Er is daardoor geen prikkel om efficiënt om te gaan met water. De aanbeveling is dan ook om onttrekkingsheffingen (abstraction charges) in te voeren.¹²

4 Voorstel Commissie Aanpassing Belastingstelsel

In september 2015 heeft de Unie van Waterschappen (UvW) naar aanleiding van de OESO-aanbevelingen de Commissie Aanpassing Belastingstel (CAB) ingesteld. Opdracht van de commissie was om te onderzoeken of het belastingstelsel van de waterschappen op de middellange termijn houdbaar is en indien nodig voorstellen te doen om dit te verbeteren. De CAB heeft hierover gesproken met een uitgebreide lijst van stakeholders (waaronder uiteraard de waterschappen). In mei 2018 presenteerde de commissie haar eindrapport.¹³ De Unie van waterschappen is op basis van het rapport met een eigen voorstel gekomen, grotendeels gebaseerd op het betreffende eindrapport. Het betreft een aanzienlijke lijst met wijzigingen.

Zoals aangegeven beveelt de OESO aan om voor vervuiling van oppervlaktewater via diffuse bronnen het "de vervuiler betaalt-principe" toe te passen. In het UvW-voorstel komt dit terug. De kosten van het waterkwaliteitsbeheer (die nu nog door alle belastingbetalers worden betaald) worden in het voorstel via de watersysteemheffing toegedeeld aan eigenaren van ongebouwde

grond (vooral agrariërs, maar ook onder meer eigenaren van grond met wegen (veelal gemeenten)).

"Hier zou iets worden gerestaureerd dat helemaal niet kapot is"

Bij de watersysteemheffing valt op dat de kostentoedelingssystematiek op de schop gaat. In de huidige Waterschapswet wordt het belang van een groep afgeleid uit de bevolkingsdichtheid (ingezetenen) en de economische waarde van gebouwen in vergelijking met grond. Dit laatste is goed verdedigbaar. Hoe hoger de waarde van iets is, hoe groter de financiële schade is als het beschadigd raakt of moet worden vervangen en hoe groter dus het belang dat dit wordt voorkomen. In het voorstel wordt echter afgestapt van economische waarde en wordt een kostenveroorzakingsprincipe als basis voorgesteld. Daar was met het van kracht worden van de Wet modernisering waterschapsbestel juist vanaf gestapt omdat het zo ondoorzichtig is en onbegrijpelijk voor bijvoorbeeld waterschapsbestuurders.¹⁴ Hier zou iets worden gerestaureerd dat helemaal niet kapot is.

Ook wordt onder meer voorgesteld om de categorie natuur op te heffen en samen te voegen met ongebouwd. Vóór het van kracht worden van de Wet modernisering waterschapsbestel was natuurgrond ook onderdeel van de categorie ongebouwd. Dit is aangepast omdat het belang van natuur niet samenvalt met dat van andere eigenaren van grond. Het is vaak tegengesteld. Agrariërs hebben over het algemeen behoefte aan een laag waterpeil zodat zij het land kunnen gebruiken voor productiedoeleinden. De natuur gedijt bij een veel hoger waterpeil.¹⁵ Hieraan is niets veranderd sinds het van kracht worden van de wet. Het is daarom niet goed uit te leggen waarom eigenaren van agrarische grond en natuurterreinen tot dezelfde belangencategorie moeten horen.

In juli 2019 werd duidelijk dat er onvoldoende draagvlak is bij de waterschappen om het belastingstelsel van de waterschappen zo grondig te wijzigen als wordt voorgesteld. Er wordt de komende maanden door de waterschappen overlegd over mogelijke kleinere aanpassingen van het belastingstelsel van de waterschappen.

¹⁰ P. 233-234.

¹¹ P. 233.

¹² P. 235.

¹³ *Commissie Aanpassing Belastingstelsel, Een stevige basis voor de toekomst: de nieuwe waterschapsbelastingen, Eindrapport, mei 2018.*

¹⁴ MvT, Kamerstukken II 2005/06, 30601, 3, onderdeel 10.

¹⁵ MvT, Kamerstukken II 2005/06, 30601, 3, onderdeel 10c.

5 Wenselijke wijzigingen watersysteemheffing

De bestaande watersysteemheffing van de waterschappen heeft sterke kanten. Zo is het goed uit te leggen dat de economische waarde van eigendom wordt gebruikt om kosten te verdelen van het watersysteembeheer. Er zijn echter zeker knelpunten.

Het is zoals de OESO aangeeft, niet efficiënt dat de partijen die het oppervlaktewater via diffuse bronnen vervuilen hier niet voor betalen. De Unie van Waterschappen stelt een indirectere manier van betalen voor. De kosten worden via de kostentoedeling rechtstreeks aan grondeigenaren toegeedeeld. De kosten van het oppervlaktewaterkwaliteitsbeheer komen zo meer te liggen bij de vervuilers. Omdat zij de kosten betalen via de watersysteemheffing is echter niet zichtbaar hoe hoog die kosten zijn. De prikkel om maatregelen te nemen is daardoor klein. Een directe heffing zou mogelijk een sterkere prikkel geven. Dat is echter lastig te realiseren omdat er geen gegevens voorhanden zijn hoeveel vervuiling afkomstig is van de afzonderlijke diffuse bronnen.¹⁶ Het rechtstreeks toedelen van de kosten van oppervlaktewaterkwaliteitsbeheer is dan het beste alternatief. Dit betekent wel dat eigenaren van ongebouwde grond meer gaan betalen.

Daarnaast zou, om meer te voldoen aan het profijtbeginsel, de weeffout moeten worden gerepareerd: als ingezetenen een groter deel van de kosten betalen, betaalt gebouwd een kleiner deel en omgekeerd, terwijl deze twee kostenaandelen logischerwijs een positief verband zouden moeten hebben. In het voorstel van de Unie van Waterschappen hebben waterschappen in theorie de mogelijkheid om deze weeffout op te lossen. De kostenverdeling wordt in eerste instantie via rekenmethoden bepaald (zoals nu ook grotendeels het geval is). In een tweede stap mogen de waterschapsbesturen de uitkomst van de rekenkundige exercitie bijsturen om "specifieke gebiedsomstandigheden tot uitdrukking te brengen in de kostenaandelen".¹⁷ De Commissie Aanpassing Belastingstelsel heeft berekend dat dit er inder-

daad toe kan leiden dat de weeffout wordt opgelost.¹⁸ Of dat ook gebeurt, is dan echter wel afhankelijk van actie van de afzonderlijke waterschapsbesturen.

6 Oplossing weeffout

Er is een veel simpelere oplossing. De huidige methode om kosten toe te delen op basis van bevolkingsdichtheid en de economische waarde van gebouwen en grond kan hierbij worden gehandhaafd. Economische waarde is immers een goede en gemakkelijk uit te leggen indicator voor het belang van een groep (makkelijker dan een via een rekenkundige exercitie berekend profijt).

De weeffout zou kunnen worden opgelost door het kostenaandeel van ingezetenen en gebouwd dat op deze manier wordt bepaald te verdelen tussen deze twee partijen. Er wordt dus zoals in de huidige Waterschapswet is vastgesteld allereerst bepaald wat het kostenaandeel van ingezetenen is. De overige kosten worden in een tweede stap verdeeld tussen eigenaren van gebouwen, ongebouwde grond en natuurgrond op basis van de economische waarde. Nieuw is om een derde stap toe te voegen. Hierbij worden de in de voorgaande stappen bepaalde kostenaandelen van ingezetenen en gebouwd bij elkaar opgeteld en verdeeld over deze twee partijen. De kosten kunnen gelijk worden verdeeld. In een waterschap waarin het kostenaandeel van ingezetenen op basis van de bevolkingsdichtheid 55% is en dat van gebouwd op basis van de economische waarde van gebouwen en grond 35% wordt het kostenaandeel van beide dan dus 45% (55 + 35 gedeeld door 2). Er kan uiteraard ook worden bepaald dat er een aantal procentpunt verschil mag bestaan tussen de twee categorieën. Het belang van gebouwd en ingezetenen hoeft immers niet gelijk te zijn. Het is wel sterk verweven.

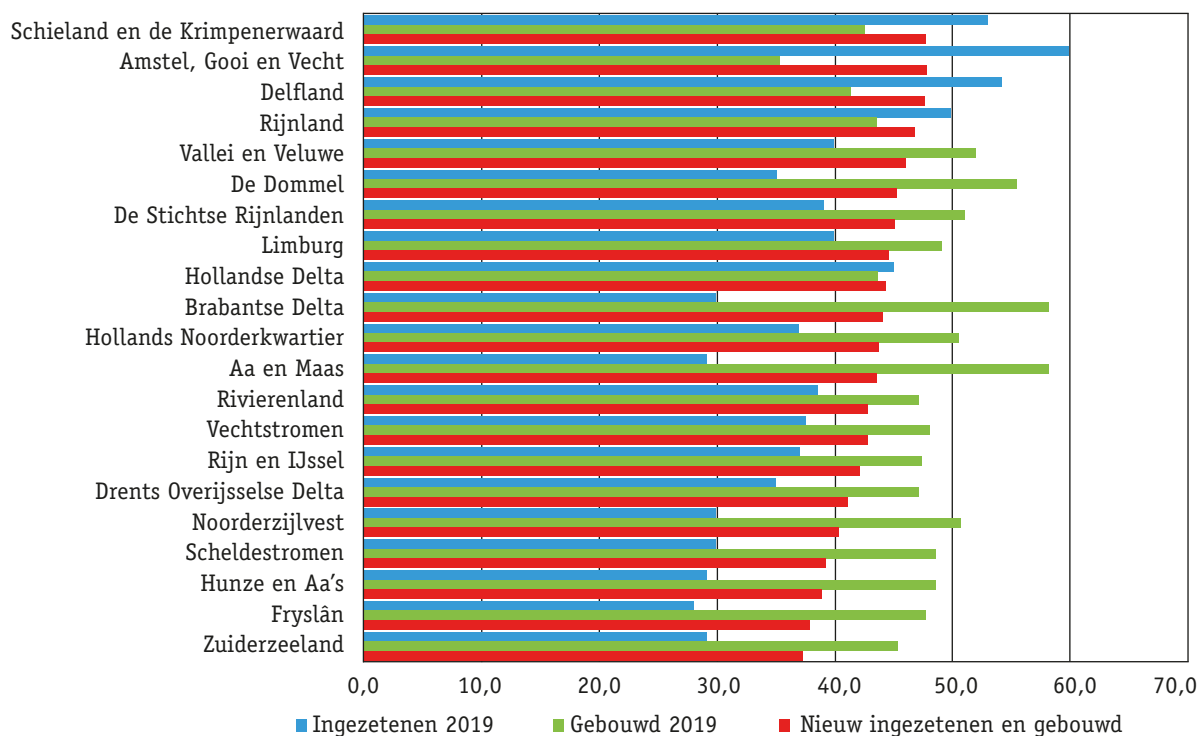
Uitgaande van een gelijke verdeling van de kostenaandelen tussen ingezetenen en gebouwd, en zonder rekening te houden met kwijschelding¹⁹, laat figuur 1 per waterschap zien wat de kostenaandelen van ingezetenen (blauwe balkjes) en gebouwd (groen) nu zijn en wat deze zouden worden als de weeffout op deze manier wordt opgelost (rood). In de meeste waterschappen zou

¹⁶ Een ruwe inschatting waarbij bijvoorbeeld een tarief wordt bepaald voor veehouders, akkerbouwers en eigenaren van wegen en overige vervuilers voldoet niet voor belastingheffing. Agrariërs verschillen in de mate waarin zij hebben geïnvesteerd in maatregelen om vervuiling tegen te gaan. Eén tarief betekent dan dat zij die veel hebben geïnvesteerd teveel betalen. Het is niet doenlijk om per perceel de mate van vervuiling te bepalen.

¹⁷ Unie van Waterschappen, Voorstel bestuur Unie van Waterschappen tot aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen, juni 2019, p. 4.

¹⁸ Commissie Aanpassing Belastingstelsel, Een stevige basis voor de toekomst: de nieuwe waterschapsbelastingen, Eindrapport, mei 2018, p. 30.

¹⁹ Als hier wel rekening mee zou worden gehouden zou dit slecht een beperkt effect hebben op de tarieven. De opbrengstderiving door kwijschelding is gering (zie C. Hoeben, Kwijscheldingsbeleid Hoogheemraadschap van Delfland, COELO-rapport 15-5, Groningen: COELO 2015) en wordt of geheel gedekt door de ingezetenen die wel een aanslag betalen, of verdeeld over alle belastingcategorieën.

Figuur 1. Kostentoedelingspercentages ingezetenen en gebouwd in 2019 en als de kostenaandelen gelijk zouden worden verdeeld

het kostenaandeel van ingezetenen stijgen en dat van gebouwd dalen. In sterk verstedelijkte gebieden zou het kostenaandeel van gebouwd juist toenemen. De veranderingen in kostenaandelen zijn, zoals te verwachten, het sterkst in de waterschappen waar het kostenaandeel van ingezetenen het hoogst (hoger dan 50%) en laagst is (onder 30%). In Amstel, Gooi en Vecht zou het kostenaandeel van ingezetenen het sterkst dalen en dat van gebouwd het sterkst stijgen (12,3 procentpunt).

Figuur 2 geeft schatting van het effect op de bedragen die ingezetenen en gebouwd betalen aan het waterschap.²⁰ Ingezetenen betalen op basis van deze ruwe berekening gemiddeld circa € 8 meer. Dat varieert van een stijging met € 31 in Fryslân tot een daling met € 23 in Amstel, Gooi en Vecht. Eigenaren van gebouwen betalen gemiddeld circa € 5 minder als de kostentoedeling op deze wijze zou worden aangepast. In Fryslân en Aa en Maas daalt het gemiddeld betaalde bedrag het sterkst (€ 24), de sterkste stijging vinden we in Amstel, Gooi en Vecht (€ 16).

Noot: De verticale doorgetrokken lijn geeft de gemiddelde verandering weer van het tarief voor ingezetenen en

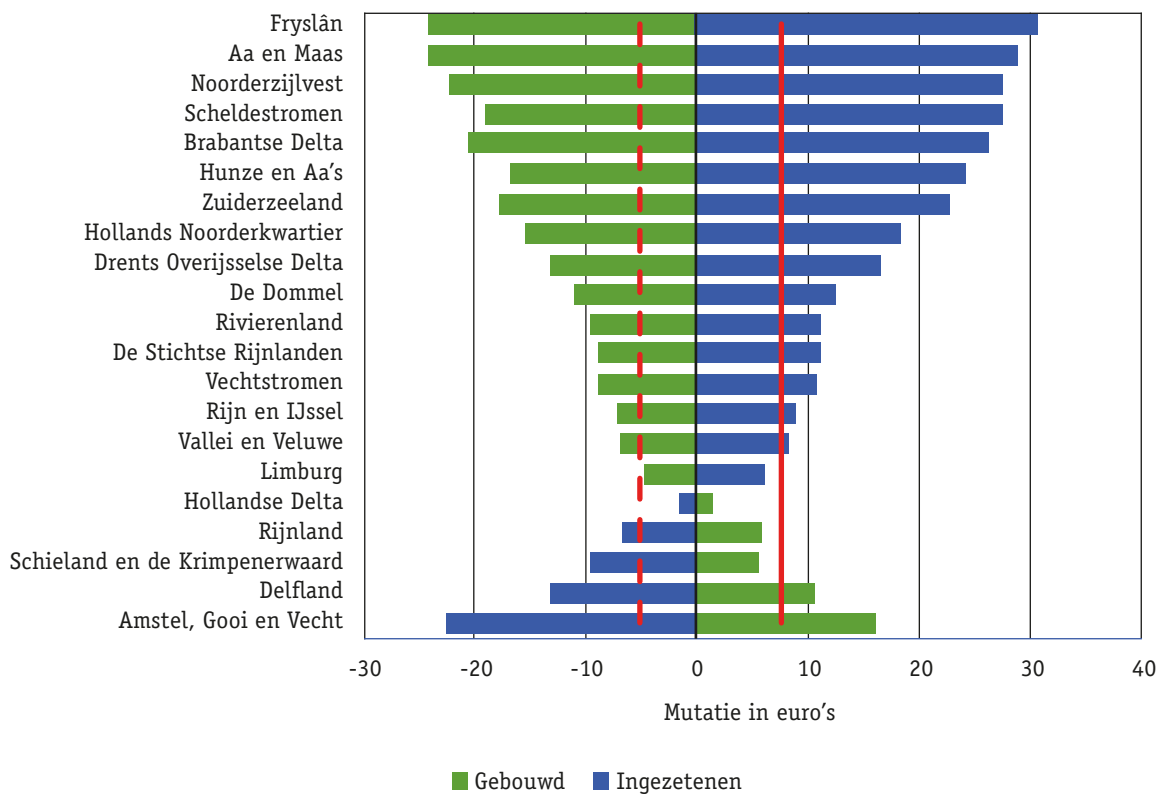
de verticale onderbroken lijn de gemiddelde verandering van het bedrag dat gebouwd betaalt.

De hoogste en laagste mutaties zijn fors, maar wel voorspelbaar. In deze waterschappen was de verhouding tussen ingezetenen en eigenaren van gebouwen door de weeffout in de Waterschapswet het scheefst. Als dit wordt aangepast, dan ligt het voor de hand dat dit tot een relatief grote verandering leidt.

7 Conclusie

Waterschappen beschikken over een robuust belastingstelsel dat hen in staat stelt voldoende inkomen te verwerven om hun werk te kunnen doen. De Unie van Waterschappen heeft naar aanleiding van OESO-onderzoek uit 2014 een voorstel gedaan tot ingrijpende aanpassingen van de waterschapsbelastingen. Door invoering zou onder meer inhoud worden gegeven aan de aanbeveling van de OESO om het “de vervuiler betaalt-principe” breder toe te passen. In het voorstel van de Unie van Waterschappen gaan partijen die via zogenoemde diffuse bronnen het oppervlaktewater vervuilen hier op een indirecte manier voor betalen. Hierdoor betalen vervuilers wel de gemaakte kosten, maar er wordt geen prikkel mee geïntroduceerd om minder te vervuilen. Een directe heffing is echter niet mogelijk omdat niet vast kan worden gesteld welke grondgebruiker precies welke vervuiling veroorzaakt. Indirecte toedeling is dan een

²⁰ Het tarief van de heffing gebouwd is net als de onroerende-zaakbelasting van gemeenten een percentage van de WOZ-waarde. We hebben berekend wat huishoudens in 2019 gemiddeld betalen en wat dit zou worden op basis van de gemiddelde WOZ-waarde per gemeente.

Figuur 2. Mutatie tarief ingezetenenheffing en gemiddeld betaalde heffing gebouwd als kostenaandelen gebouwd en ingezetenen gelijk verdeeld worden

alternatief waardoor ten minste de kosten worden verhaal bij vervuilende partijen.

De OESO beveelt ook aan om het profijtbeginsel breder toe te passen. In de voorstellen van de Unie van Waterschappen wordt het profijt van eigenaren van natuurgrond gelijkgesteld aan dat van agrariërs, terwijl hun belangen in de praktijk meestal tegengesteld zijn. Dat gaat dus juist in tegen het profijtbeginsel. Voor natuurgrond zou meer moeten worden betaald dan nu, terwijl natuurgebieden vaak niet zijn gebaat bij een laag waterpeil.

De voorstellen van de UvW zijn dan ook niet alleen bedoeld om de aanbevelingen te verwerken die de OESO doet, maar ook om andere problemen op te lossen die waterschappen en stakeholders tegenkomen. Eén volgens agrariërs prangend probleem is de zogenoemde weeffout: agrariërs zouden teveel betalen doordat de waarde van grond met (spoor)wegen wordt meegenomen bij de bepaling van het deel van de waterschapskosten dat zij moeten betalen. Dit is echter geen weeffout, maar een bewuste keuze.

Het bestaande stelsel kent echter wel degelijk een weeffout. Doordat eerst wordt bepaald welk deel van de kos-

ten wordt betaald door ingezetenen en de resterende kosten worden verdeeld over eigenaren van gebouwen en grond, betalen eigenaren van gebouwen een veel kleiner deel van de kosten wanneer ingezetenen een groot deel van de kosten betalen. Bij een hogere bevolkingsdichtheid betalen woningeigenaren dus een kleiner aandeel. Dat is niet goed uit te leggen. Het uitgangspunt bij de verdeling van de kosten is betaling gerelateerd aan belang. Het belang van ingezetenen en gebouwd is echter niet tegengesteld, maar overlapt grotendeels. In het voorstel van de Unie van Waterschappen zou elk afzonderlijk waterschap deze weeffout kunnen oplossen, maar daar moet dan wel steeds opnieuw bewust voor worden gekozen. De voorgestelde manier van kosten verdelen is echter complex en niet transparant. De weeffout kan op een veel eenvoudigere manier worden opgelost door aan de bestaande procedure een stap toe te voegen waarin het kostenaandeel voor gebouwd en ingezetenen gelijk wordt verdeeld.

De waterschappen kennen een robuust belastingstelsel, dat inderdaad niet perfect is. Maar het is beslist onnodig om het hele belastingstelsel op zijn kop te zetten. Met wat kleine aanpassingen kan er veel worden verbeterd.